

ת"פ 68051/09/16 - מדינת ישראל נגד רפאל פליקס סרוסי, יוני יצחק בלנזה ת.ז.

בית משפט השלום בראשון לציון

17 יולי 2017

ת"פ 68051-09-16 מדינת ישראל נ' סרוסי(עציר) ואח'

מספר פל"א 410687/2016

לפני כבוד השופטת שירלי דקל נוח
המאשימה מדינת ישראל

נגד הנאשמים
1. רפאל פליקס סרוסי
2. יוני יצחק בלנזה ת.ז.

נוכחים:

ב"כ המאשימה: עו"ד מאור לונדנר

נאשם 1 וב"כ: עו"ד אבי אלפסי

גזר דין

כתב האישום המתוקן

1. נאשם 1 הודה והורשע, במסגרת הסדר בין הצדדים, בעובדות כתב אישום מתוקן, ובעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499 (א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**") ויבוא סם מסוכן בצוותא חדא לפי סעיף 13+19 א' לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג (להלן: "**פקודת הסמים המסוכנים**"), יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין.

בהתאם לחלק הכללי של כתב האישום המתוקן, נאשם 1 וינקל סעדה (להלן: "**יונקל**") הינם מכרים של הקטינה א.ג. לידת שנת 1999 (להלן: "**א**"), שהינה בת זוגו של נאשם 2. נאשם 2 ויונקל הינם אזרחי צרפת, אשר עובר למועד הרלוונטי לכתב האישום, התגוררו יחד. עובר ליום 17.9.16, קשרו נאשם 2, וינקל וא' קשר לביצוע פשע שמטרתו ייבוא סם מסוכן מסוג חשיש במשקל של כ-2 ק"ג (להלן: "**הסם**") מצרפת לישראל (להלן: "**קשירת הקשר**").

עמוד 1

במסגרת הקשר ולשם קידומו, במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, עובר לתאריך 17.9.16, ולבקשתם של נאשם 2 ויונקל, יצרה א' קשר טלפוני עם נאשם 1 והציעה לו לטוס לצרפת ולייבא את הסם וזאת בתמורה כספית (להלן: "ההצעה"), אך נאשם 1 סירב. בהמשך, טילפנו נאשם 2 ו-א' לנאשם 1, אך הוא עמד בסירובו.

ביום 17.9.16 או בסמוך לכך, נפגשו הנאשמים, יונקל וא'. נאשם 2 ויונקל שוחחו עם נאשם 1 אודות ההצעה, לרבות התמורה הכספית שעתיד יהיה לקבל נאשם 1 בסך של כ-3,000 אירו. במעמד זה קשר נאשם 1 קשר עם נאשם 2, יונקל וא' והסכים להצעה.

ביום 18.9.16, במסגרת הקשר ולצורך קידומו, הגיעו הנאשמים ויונקל (להלן: "השלושה") למשרד נסיעות, שם רכשו יונקל ונאשם 2 כרטיס טיסה הלוך וחזור עבור נאשם 1, תמורתו שילמו סך של כ-950 אירו.

השלושה הגיעו לדירה בה התגוררו נאשם 2 ויונקל, ושם מסרו לנאשם 1 מזוודה ריקה מתוכן לצורך הנסיעה והעברת הסם (להלן "המזוודה"). בנוסף, שילמו נאשם 2 ויונקל לנאשם 1 סך של כ-250 ₪ עבור הנסיעה במונית לשדה התעופה בן גוריון.

ביום 18.9.16 נסע נאשם 1 עם המזוודה במונית לשדה התעופה בן גוריון ועלה על טיסה לפריז, צרפת. לאחר שנחת בפריז, אספו את נאשם 1 שני אחרים בשם דילן וראובן. בהמשך למתואר, הגיעו נאשם 1 ודילן לביתו של דילן בפריז, שם הכניס דילן לתוך המזוודה 20 חבילות ארוזות של הסם במשקל כולל של כ-1.900 ק"ג (להלן: "הסם").

ביום 19.9.16, הסיע ראובן את נאשם 1 מהדירה בפריז לשדה התעופה. נאשם 1 עלה לטיסה לישראל ובאמתחתו המזוודה ובה הסם. מספר שעות לאחר מכן, נחת נאשם 1 בנמל התעופה בן גוריון כשבאמתחתו הסם, יצר קשר עם יונקל, נאשם 2 וא' והודיעם כי נחת בישראל. לאחר מספר דקות נעצר על ידי רשויות המס עם הסם. נאשם 2, יונקל וא' המתינו לנאשם 1 בשדה התעופה בן גוריון.

ההסדר הדיוני בין הצדדים

2. במסגרת ההסדר בין הצדדים תוקן כתב האישום כמפורט לעיל, נאשם 1 הודה והורשע בכתב האישום המתוקן, ולאור גילו הצעיר, נשלח לקבלת תסקיר חובה מטעם שירות המבחן. הוסכם בין הצדדים כי ב"כ נאשם 1 יהיה רשאי להביא ראיות לעונש לגבי שיתוף הפעולה של נאשם 1 עם המשטרה ולגבי נסיבות ביצוע העבירה.

תסקיר שירות המבחן

3. אפרט להלן בתמצית את תוכן התסקיר שהוגש בעניינו של נאשם 1 -

נאשם 1 בן 18 וחצי שנים, יליד צרפת, עלה לארץ עם אמו לראשונה בהיותו בן 8 שנים. בגיל 13 נאשם 1 ואמו חזרו לצרפת, על רקע קשיים כלכליים, התפרצות מחלתה הנפשית של האם וקשיים שהנאשם חווה במישור החברתי. לאחר כשנתיים, בהיותו בן 15, שבו נאשם 1 ואמו לגור בארץ, אך נאשם 1 התקשה להשלים את לימודיו ונשר ממערכת החינוך לאחר כשנה.

נאשם 1 קיבל פטור משירות צבאי ככל הנראה על רקע קשייו הנפשיים, בהמשך, הגיש בקשה חוזרת להתגייס, אך לא סיים הליך זה עקב מעצרו בתיק דנן.

נאשם 1 הינו בן זקונים להוריו, שהתגרשו סמוך ללידתו. אביו של נאשם 1 מתגורר בצרפת, ואחיו ואחותו גדלו עם אביו. אמו של נאשם 1 חולה בסכיזופרניה ומקבלת קצבת נכות מטעם המוסד לביטוח לאומי. נאשם 1 מהווה עבור אמו גורם תמיכה משמעותי ומסייע לה בחיי היומיום.

צוין בתסקיר כי במסגרת הליכי המעצר שהתנהלו נגד נאשם 1 ניתן צו פיקוח מעצר, ונאשם 1 שולב בקבוצה לעצורי בית המנוהלת על ידי שירות המבחן. באותה עת התרשם שירות המבחן כי נאשם 1 מתקשה לבחון את התנהגותו הבעייתית, בעל עמדות קורבניות ומתקשה בבחינה ובזיהוי קשריו השוליים ודפוסי התנהגותו שהובילו לביצוע העבירות. כמו כן, צוין כי נאשם 1 מסר לשירות המבחן דגימות שתן שנמצאו נקיות משרידי סם.

שירות המבחן התרשם כי נאשם 1 גדל ברקע משפחתי מורכב, שאופיין בחוסר יציבות ובעייתיות בתפקוד הדמויות ההוריות, כי לנאשם 1 קווי אישיות לא בשלים, והוא לוקח על עצמו תפקידים הוריים שאינם מותאמים לגילו וליכולותיו. להערכת שירות המבחן, ברקע לביצוע העבירות קשיי ההסתגלות שגילה נאשם 1 לאורך השנים, העובדה שחבר לחברה שולית ובעייתית, מצוקותיו הרגשיות והכלכליות והקושי להציב לעצמו גבול ברור.

שירות המבחן פירט בתסקירו את גורמי הסיכון להישנות ביצוע עבירות ואת הסיכוי לשיקום, וציין כי הוא ער לחומרת מצבו של נאשם 1 ולעובדה כי הוא מתקשה להבין את הבעייתיות במצבו.

לצד זאת, שירות המבחן התרשם כי קיימת נזקקות בולטת להשתלבות בטיפול, והוסיף כי שילוב נאשם 1 בהליך שיקומי-טיפול עשוי לסייע לו בהתמודדות עם מצבו ולצמצם את הסיכון להישנות התנהגות עבריינית. נאשם 1 הביע נכונות לכך, ושירות המבחן ציין כי ניכר שהוא מגלה באופן ראשוני צורך בטיפול ובשינוי דפוסי התנהגותו. לפיכך, שירות המבחן המליץ על העמדתו של נאשם 1 בצו מבחן למשך שנה, במהלכו ישולב בטיפול מתאים.

כמו כן, המליץ שירות המבחן על הטלת ענישה מרתיעה בדמות מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות, שתהווה ענישה מרתיעה ומציבת גבול ותאפשר את השתלבותו של נאשם 1 בטיפול מתאים.

טיעוני הצדדים לעונש

4. ב"כ המאשימה הפנתה לעובדות כתב האישום המתוקן לפיהן נאשם 1 קשר קשר עם אחרים, וטענה כי מדובר בעבירות מתוכננות, שבוצעו על רקע בצע כסף נוכח המצוקה הכלכלית ממנה סובל נאשם 1. קשירת הקשר הייתה

עם מספר אנשים, לרבות עם קטינה, נדרשו מעברים בין מדינות והיה צורך "לרמות" את הגורמים האמונים על בקרת הגבולות ובטחוננו של הציבור. כן הפנתה ב"כ המאשימה לעובדה כי נאשם 1 יבא 20 חבילות סם מסוג חשיש, במשקל של כמעט 2 קילו, וטענה כי הדבר מלמד על החומרה שבמעשיו של נאשם 1 ועל הפגיעה המשמעותית בערכים החברתיים המוגנים של שמירה על בריאות הציבור.

ב"כ המאשימה טענה כי יבוא סם בכמות כזו גדולה, מצביע על רצונם של המייבאים להפיצו בקרב הציבור ולהרוויח כסף, ואם הסם לא היה נתפס, היה נגרם לציבור נזק גבוה.

ב"כ המאשימה הוסיפה כי יתר המעורבים נדונו לעונשי מאסר - על נאשם 2 הוטלו 10 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית ועל יונקל הוטלו 15 חודשי מאסר בפועל, שכללו הפעלת מאסר על תנאי בן 5 חודשים וכן ענישה נלווית. ב"כ המאשימה עתרה להשית על נאשם 1 ששה חודשי מאסר בפועל, בשל העובדה שחלקו בביצוע העבירות היה הקטן ביותר מבין כל יתר המעורבים בפרשה.

אשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות, ציינה ב"כ המאשימה כי נאשם 1 נעדר עבר פלילי וכי הוא נטל אחריות על מעשיו. עם זאת, טענה כי מתסקיר שירות המבחן עולה כי נאשם 1 אינו מבין את חומרתן של העבירות שביצע ומתקשה להבין את הבעייתיות במצבו.

ב"כ המאשימה טענה כי נוכח הסיכון להישנות עבירות בעתיד כעולה מתסקיר שירות המבחן, בשל העובדה שנאשם 1 חסר מעגלי תמיכה, וטרם החל בטיפול מתאים, יש לדחות את המלצות שירות המבחן.

ב"כ המאשימה טענה כי יש לקוות שעונש מאסר מאחורי סורג ובריא יגייס את נאשם 1 באופן מלא לטיפול ויגרום לו להבין כי עליו לערוך שינוי משמעותי באורחות חייו, לאחר שכל התקופה בה הוא נמצא תחת צו פיקוח מעצר לא סייעה לו להבין את הבעייתיות במצבו.

ב"כ המאשימה טענה כי מצופה היה מנאשם 1, שהסתבך בפלילים בעבירות כאלו חמורות, לראשונה בחייו, יושיט יד על מנת לקבל סיוע משירות המבחן, אולם הדבר לא קרה.

בסיום טיעוניה לעונש, עתרה ב"כ המאשימה לגזור על נאשם 1 שישה חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי מרתיע, קנס ופסילת רישיון נהיגה בפועל ועל תנאי.

5. ב"כ נאשם 1 טען כי מתחם הענישה בעניינו של נאשם 1 שונה ממתחם הענישה בעניינם של הנאשמים האחרים. לשיטתו, יש לקבוע כי מתחם הענישה נע בן מספר חודשים שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות ועד למאסר בפועל בן 12 חודשים.

ב"כ נאשם 1 טען כי על בית המשפט לקחת בחשבון את נסיבות ביצוע העבירות ואת חלוקת התפקידים בין שלושת המעורבים, דהיינו, שני הנאשמים ויונקל, שנדון בכתב אישום נפרד.

ב"כ נאשם 1 טען כי נאשם 1 שימש כבלדר, והוסיף כי אף ב"כ המאשימה טענה כי חלקו של נאשם 1 בעבירות היה קטן מזה של יתר המעורבים.

ב"כ נאשם 1 טען כי נאשם 2 הוא היוזם והמדיח, יחד עם א', בת זוגו, וכי הוא שהפעיל אותה. ב"כ נאשם 1 טען כי בהתאם לחומר הראיות, נאשם 2 ו-א' ניצלו את העובדה שנאשם 1 היה מאוהב בעבר ב-א', לכן בתחילה א' התקשרה לנאשם 1 והציעה לו לטוס לצרפת, אך הוא סירב. בהמשך, א' ונאשם 2 התקשרו בשנית לנאשם 1, חזרו על ההצעה, ונאשם 1 עמד בסירובו. לטענת ב"כ נאשם 1, העובדות מצביעות על שידול והדחה, כשנאשם 2 ו-א' הכירו את נסיבותיו של נאשם 1 ואת המצוקה הכלכלית בה הוא שרוי.

עוד ציין ב"כ נאשם 1 כי נאשם 2 ויונקל רכשו את כרטיס הטיסה עבור נאשם 1, דאגו למזוודה ולתשלום עבור המונית בה נסע לשדה התעופה. כמו כן, נאשם 2 ויונקל הם שתכננו ויצרו קשר עם האנשים בצרפת שמסרו את הסם.

ב"כ נאשם 1 הדגיש בטיעונו את שיתוף הפעולה של נאשם 1 עם המשטרה. לדבריו, נאשם 1 הודה בחקירתו במשטרה בצורה מאוד מפורטת, ומסר פרטים על כל השתלשלות הדברים, כפי שהם באו לביטוי בעובדות כתב האישום המתוקן. זאת לעומת יתר המעורבים בפרשה שלא שיתפו פעולה. בהקשר זה הפנה ב"כ נאשם 1 להודעות שנגבו מנאשם 1 ומנאשם 2 במשטרה (טל/1-טל/2).

עוד טען ב"כ נאשם 1 כי נאשם 1 היה חשוף לאיומים מצד הנאשמים האחרים, והדבר עלה בעימות שערכה המשטרה ביניהם, והפנה לדו"ח עימות ולמזכרים (טל/3-טל/5).

ב"כ נאשם 1 ביקש כי בית המשפט יתחשב בנסיבות המשפחתיות המורכבות והקשות של נאשם 1, בהודייתו, בחרטה ובצער שהביע נאשם 1 בבית המשפט, בשירות המבחן ובמשטרה.

ב"כ נאשם 1 טען כי נאשם 1, בשונה מהמעורבים האחרים, שוחרר בתנאי מעצר בית, היה תחת פיקוח שירות מבחן ועבר הליך משמעותי, מבלי שהפר את תנאי השחרור.

ב"כ נאשם 1 עוד טען כי נאשם 1 לא היה מודע לחומרת מעשיו, אך עם הזמן שחלף והליך הפיקוח של שירות המבחן, החל להבין זאת. ב"כ נאשם 1 טען כי לא ניתן להתייחס לתהליך ההפנמה של נאשם 1 כאל כזה שעובר אדם מבוגר, לנוכח גילו הצעיר ויכולותיו.

ב"כ נאשם 1 טען כי יש לקבוע את עונשו של נאשם 1 בחלק התחתון של מתחם הענישה לו עתר, והפנה לפסיקה. לחלופין, וככל שבית המשפט לא יקבל את מתחם העונש לו עתר, טען כי יש להגיע לאותה תוצאה עונשית של מאסר בדרך של עבודות שירות תוך חריגה ממתחם הענישה מטעמי שיקום.

ב"כ נאשם 1 טען כי שיקולי השיקום לא היו רלוונטיים באשר ליתר המעורבים בפרשה - התסקיר שהתקבל בעניינו של נאשם 2 לא היה חיובי, ויונקל היה בעל עבר פלילי, שכלל מאסר על תנאי שהיה תלוי ועומד נגדו.

ב"כ נאשם 1 הדגיש כי נאשם 1 היה בפיקוח מעצר מטעם שירות המבחן וכי הוא שיתף פעולה, לקח אחריות על המיחוס לו, הביע חרטה, הסביר את המצב שהוביל אותו לבצע את העבירות, ושירות המבחן התרשם שקיימת נזקקות בולטת לטיפול ושיקום. לפיכך, עתר ב"כ נאשם 1 עתר לאמץ את המלצות שירות המבחן. באשר לעתירת ב"כ המאשימה להטיל עונש של פסילת רישיון, הפנה לכך שרישיונו של נאשם 2 לא נפסל.

ב"כ נאשם 1 טען כי אין להטיל על נאשם 1 קנס, בשל המצב הכלכלי הקשה שלו ושל ואמו.

נאשם 1 ניצל את ההזדמנות לומר את דברו טרם גזירת הדין, ואמר כי הוא מצטער ומתחרט על מעשיו, מבין את חומרתם ולא יחזור עליהם. נאשם 1 טען כי במועד הרלוונטי לכתב האישום אמו הייתה במצב קשה, הוא היה איתה לבדו, לא ידע כיצד להתמודד עם מצבה ולא הבין עד כמה מעשיו חמורים.

אמו של נאשם 1 העידה בבית המשפט טרם הטיעונים לעונש ומסרה כי הייתה נשואה לאדם אלים, שהיכה אותה לנגד עיניו של נאשם 1, עת היה ילד קטן. עוד מסרה כי לאחר גירושיה חלתה בסכיזופרניה והייתה בדיכאון, ונאשם 1 עזר לה וטיפל בה.

אמו של נאשם 1 העידה כי היא מקבלת קצבת נכות בסכום נמוך, שאינו מספיק לכסות את שכר הדירה והוצאות הבית, ולכן היא נאלצת לקבץ נדבות, ונאשם 1 רוצה לצאת לעבוד כדי לסייע לה.

דין והכרעה

6. נאשם 1 קשר קשר עם נאשם 2 ואחרים ויבא לארץ כשני קילו סם מסוג חשיש והוא שנסע לצרפת ויבא את הסם לארץ.

המחלוקת העיקרית בין הצדדים מתמקדת בשאלה האם יש להטיל על נאשם 1 עונש מאסר בפועל או לאפשר לו לרצות מאסר בדרך של עבודות שירות, כן חלוקים הצדדים ביחס לענישה הנלווית שיש להטיל על נאשם 1.

בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, התשע"ב-2012 (להלן: "**תיקון 113 לחוק העונשין**"), על בית המשפט לערוך בחינה רב שלבית לצורך גזירת העונש.

שתי העבירות, קשירת הקשר ויבוא הסמים, היו חלק מתוכנית עבריינית אחת של נאשם 1 ואחרים, ועל כן, יש לראות בעבירות אלו כחלק מאירוע אחד.

לשם קביעת עונשו של נאשם 1, על בית המשפט להתחשב בעקרון המנחה בענישה, שהינו עקרון ההלימה, כלומר, קיום יחס הולם בין חומרת העבירות בנסיבותיהן ומידת אשמו של נאשם 1, לבין סוג ומידת העונש שיוטל עליו.

בקביעת מתחם העונש ההולם את העבירות בהתאם לעקרון ההלימה, יש להתחשב בשלושה פרמטרים: האחד, הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות ומידת הפגיעה בהם, השני, מדיניות הענישה הנהוגה, והשלישי, הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות.

הערכים המוגנים בעבירת יבוא סמים הם שמירה על בריאות הגוף והנפש של הפרט ושמירה על שלום הציבור בכללותו. העונש המרבי הקבוע לעבירת היבוא הוא עשרים שנות מאסר, ומצביע על החומרה בה ראה המחוקק להתייחס לעבירה זו.

אשר לעבירה של קשירת קשר לביצוע פשע - בע"פ 6717/09 אוזיפה נ' היועץ המשפטי לממשלה (6.12.10), ציין בית המשפט העליון כי עבירה זו:

"...אינה באה להגן על ערך חברתי מוגן קונקרטי, אלא היא בבחינת חומת מגן נוספת סביב לערך החברתי המוגן על ידי העבירה שלשם הגשמתה נקשר הקשר... שמשקלה של עבירת הקשר ייקבע על פי משקלו של הערך הפלילי המוגן לפי העבירה שהיא מטרת הקשר".

מדיניות הענישה הנוהגת בעבירה מסוג זה הינה מדיניות ענישה מחמירה, שמתבטאת בדרך כלל בעונשי מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריח, כשהענישה נועדה לשרת את עקרון הגמול לעבריין על עיסוק בסם, העלול לסכן חיי אדם ולפגוע בבריאות המשתמשים בו, להעביר מסר חד-משמעי של הרתעה ביחס לעבריינים פוטנציאליים, ולשמש אות אזהרה לכל מי שמתכוון לקחת חלק בכל אחת מהפונקציות בשרשרת הסם, לשם ביעור נגע הסמים, וכדברי בית המשפט העליון בע"פ 5741/11 סוארכה נ' מדינת ישראל (20.1.13):

"יש לזכור כי עבירות הסמים שלא לשימוש עצמי, לרבות ייבוא, מכוערות הן בהיותן דומות לשילוח אש בשדה קוצים... לצערנו הנגע מגיע לכל פינה בחברה... נתון נוסף שמצביע על חומרת העבירה הוא היותה עבירת ייבוא. בצע הסם חוצה גבולות ולא מדובר רק בעבריינות פנימית".

בהתייחס ספציפית לסם מסוג חשיש, ציין בית המשפט העליון בע"פ 6065/06 מדינת ישראל נ' חטואל (4.9.06) כי:

"אנו ערים לכך שמדובר בחשיש הנחשב לסם קל אלא שהמציאות, כמו מחקרים בתחום, מצביעים על כך שמדובר בשימוש ממכר כשלעצמו אשר מוליך לשימוש בסם קשה יותר, כתוצאה כמעט בלתי נמנעת".

מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא משמעותית, שעה שנאשם 1 וחבריו ייבאו סמים במשקל של כשני קילו, והתכוונו להכניסם לתוך מדינת ישראל. אילולא נתפסו, עלולים היו הסמים להיות מופצים בקרב הציבור, להביא להגדלת מעגל המשתמשים בסמים ולהרחבת נגע הסמים.

הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות והרלוונטיות לעניינו, הינן התכנון שקדם לביצוע העבירות -

בהתאם לעובדות המפורטות בכתב האישום, נאשם 1 קשר קשר עם נאשם 2, יונקל וא', הם נפגשו, סיכמו על התמורה הכספית שיקבל, והלכו יחדיו למשרד נסיעות כדי לרכוש כרטיס טיסה עבור נאשם 1. בהתאם למסוכם ביניהם, נאשם 1 טס לצרפת, יחד עם מזוודה שקיבל מנאשם 2 ומיונקל מבעוד מועד, היה בקשר עם דילן וראובן בפריז וקיבל מהם את הסם, חזר לארץ בטיסה ועם נחיתתו בארץ יצר קשר עם נאשם 2 ועם יונקל.

הנזק שהיה עלול להיגרם כתוצאה מביצוע העבירות הוא הרחבת מעגל ציבור המשתמשים בסמים. עם זאת, יש להדגיש כי פוטנציאל הנזק לא התממש נוכח תפיסת הסמים בשדה התעופה.

אין טענה כי נפגעה יכולתו של נאשם 1 להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו.

במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות על בית המשפט להתחשב בחלקו היחסי של הנאשם הנדון בפניו בביצוע העבירות וכן במידת ההשפעה של אחר על הנאשם. במקרה דנן, מעובדות כתב האישום המתוקן עולה כי חלקו היחסי של נאשם 1 היה הנמוך ביותר משל יתר המעורבים בפרשה, בעוד שחלקם של נאשם 2 ושל יונקל בביצועה העבירות היה גדול יותר, פעיל ומשמעותי. בהקשר זה אציין כי אני מסכימה עם טענת ב"כ נאשם 1 לפיה נאשם 1 שימש למעשה כבלדר.

זאת ועוד, מעובדות כתב האישום המתוקן עולה כי נאשם 2 ו-א' השפיעו על נאשם 1 להצטרף לתכנית העבריינית, בתחילה באמצעות א' ששוחחה איתו טלפונית ובהמשך בעצמם. הם הציעו לנאשם 1 לטוס לצרפת כדי לייבא את הסם, לקנות עבורו כרטיס טיסה ולקבל תמורת מעשיו סך של כ-3,000 יורו.

נאשם 1 מסר בהודאתו במשטרה כי נאשם 2 הבטיח לו שלא מדובר במעשה מסוכן, ולכל היותר הוא ייענש בגינו בתשלום קנס או יום יומיים מעצר. למרות שבתחילה סירב נאשם 1 להצעה, בסופו של דבר, הסכים לייבא את הסם וביצע את העבירות.

אף שנאשם 1 אחראי למעשיו ויכול היה להמשיך ולסרב להצעה הפלילית, לנוכח הרקע המשפחתי הקשה בו גדל נאשם 1, ולאור המצב הכלכלי כפי שתואר על ידי אימו, שנאלצת לקבץ נדבות כדי לשרוד, ניתן להבין, אף אם לא לקבל, את העובדה שנאשם 1 התפתה והשתכנע לבצע את העבירות.

ב-ע"פ 972/11 **מדינת ישראל נ' יונה** (4.7.12) דן בית המשפט העליון בעבירה של ייבוא סמים, וציין כי בעת גזירת העונש יש להתייחס, בין היתר, לכמות הסם וסוגו, למעמד הנאשם בשרשרת הסם ולעברו הפלילי (ראו גם: ע"פ 3759/03 **תמיר נ' מדינת ישראל** (19.2.04)).

בפקודת הסמים המסוכנים אין חלוקה קטגורית בין "סמים קשים" ו"סמים קלים". עם זאת, סמים מסוג קוקאין והרואין נחשבים בפסיקה כסמים "קשים" (ע"פ 1905/12 **דהן נ' מדינת ישראל** (8.11.12) ובש"פ 8262/12 **אילדנפיקי נ' מדינת ישראל** (28.11.12)), ואילו סם מסוג חשיש, הסם אותו ייבא נאשם 2, נמצא בקטגוריה של סמים "קלים" (בש"פ 2374/09 **מוסא נ' מדינת ישראל** (13.4.09) וע"פ 170/07 **מטיס נ' מדינת ישראל** (19.11.07)).

מדובר בכמות של כ-2 ק"ג של סם מסוג חשיש, שהינה כמות משמעותית של סם, שמכירתה יכולה הייתה להניב רווח כספי רב.

אני סבורה כי בקביעת מתחם העונש ההולם ראוי להתייחס לפסיקה שניתנה בעבירה דנן, בנסיבות דומות, ככל הניתן, לענייננו. לכן, אפרט להלן פסיקה בנושא ייבוא סמים מסוג חשיש בכמויות דומות, בהתאם לקביעותיו הנורמטיביות של בית המשפט העליון בנוגע לקביעת מתחם העונש ההולם, לענייננו:

ת"פ 53897-07-14 (שלום-ראשל"צ) **מדינת ישראל נ' אביטבול** (19.7.15) - הנאשם הורשע, לאחר ניהול הוכחות,

בעבירה של ייצוא, ייבוא והספקת סמים. הנאשם, אזרח צרפת, הגיע לנמל התעופה בן גוריון, כשבמזוודתו נשא סם מסוכן מסוג חשיש במשקל של כ-3 ק"ג. הנאשם, בן 24, ללא עבר פלילי קודם. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 6 חודשי מאסר לבין 24 חודשי מאסר בפועל וכן מאסר על תנאי וקנס כספי, והושת על הנאשם עונש של 12 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס.

עפ"א 377/08 (מחוזי-נצ') **מדינת ישראל נ' בר חיים** (30.6.09) - הנאשמת הורשעה בעבירה של ייבוא סם מסוכן מסוג חשיש במשקל של 1.926 ק"ג וכן בעבירות של החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית ושימוש בסם מסוכן. בהתאם לעובדות המפורטות בהכרעת הדין, במהלך שהותה של הנאשמת בהודו השתמשה בסם מסוכן מסוג חשיש. כחודש לפני חזרתה לישראל, החליטה לייבא לארץ חשיש ולשם כך רכשה חשיש במשקל של כשני קילוגרמים, אותו חילקה למספר אריזות וטמנה אותן בתחתית מכונת תפירה, אשר רכשה לצורך הסלקת הסמים, ושלחה אותה ארצה באמצעות הדואר לכתובת מגוריה. הנאשמת, בת 25, ללא עבר פלילי, הודתה בעובדות כתב האישום, חסכה זמן שיפוטי ואף השתתפה בהליך טיפולי לשם הפסקת השימוש בסמים. עוד ציין בית המשפט את הנסיבות המשפחתיות הקשות, אשר הובילו את הנאשמת לתחילת השימוש בסם. בית המשפט קבע כי אין מקום להימנע מהרשעה בתיק זה, וכי ענישה ראויה בנסיבות המקרה, כוללת ענישה מוחשית בדרך של השתתתת מאסר בפועל. עם זאת, ולאור סיכויי השיקום וההליך הטיפולי בו החלה הנאשמת, החליט בית המשפט להשית עליה עונש של 6 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות, מאסרים על תנאי, צו מבחן וקנס כספי. ערעור המדינה על קולת העונש לבית המשפט המחוזי נדחה לאור שיקולי השיקום המשמעותיים, למעט לעניין תקופת צו המבחן שהוארכה לתקופה של 3 שנים.

ת"פ (שלום-רמלה) 4205/00 **מדינת ישראל נ' טובול** (16.9.01) - הנאשם הודה והורשע בעבירה של ייבוא סם מסוכן מסוג חשיש הודי במשקל של 4.68 ק"ג, אשר הוטמנו בתחתית תרמילו. לנאשם היה עבר פלילי, הכולל עבירות סמים, ושירות המבחן לא בא בהמלצה בעניינו, בשל ספקות שהביע בנוגע ליכולתו של הנאשם להשתקם. בית משפט השלום גזר על הנאשם עונש של 18 חודשי מאסר בפועל, מאסרים על תנאי וקנס כספי. ערעור שהוגש לבית המשפט המחוזי נדחה.

נוכח כל האמור, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם נע בין 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות לבין 18 חודשי מאסר בפועל וכן מאסר על תנאי וקנס כספי.

אין לחרוג במקרה דנן ממתחם העונש ההולם לחומרא מטעמי הגנה על שלום הציבור או לקולא מטעמי שיקום, אלא יש לקבוע את עונשו של נאשם 1 בתוך מתחם העונש ההולם, בהתאם לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, לרבות כל הנסיבות האישיות המפורטות בתסקיר שירות המבחן.

נאשם 1 ביצע את העבירות עת היה בן 18 וחצי. הפסיקה קבעה כי במסגרת גיל זו מוצדק ליתן משקל מיוחד לשיקולי השיקום, במיוחד במקרים בהם ניתן לראות אופק שיקומי-טיפולי. עם זאת, יש להדגיש כי גיל צעיר כשלעצמו אינו מצדיק הימנעות גורפת מהטלת העונש ההולם, לרבות עונש מאסר. כמו כן, יש לקחת בחשבון את נסיבותיו האישיות והמשפחתיות של נאשם 1. אף שבית-המשפט נתקל פעמים רבות בנאשמים בעלי רקע משפחתי מורכב, המציאות בה גדל נאשם 1 קשה באופן חריג וייחודי.

נאשם 1 נעדר עבר פלילי. הוא הודה בעבירות שיוחסו לו מיד עם תחילת חקירתו במשטרה ואמר כי עשה טעות וכי הוא, כדבריו, "יותר ממצטער". נאשם 1 שיתף פעולה בחקירה והעובדות שמסר בהודאתו, הן העובדות שמפורטות בכתב האישום. הפרטים שמסר נאשם 1 והעימות שנערך בינו לבין נאשם 2, הם אשר בסופו של יום גם קשרו את המעורבים האחרים ואפשרו את העמדתם לדין. מעשיו אלו של נאשם 1 גרמו, ככל הנראה, למעורבים האחרים להודות במיחוס להם, וכך נחסך זמן שיפוטי יקר בשני התיקים.

בפסיקה נקבע כי יש להקל בעונשו של מי שבוחר לשתף פעולה בחקירתו במשטרה, כדי לתגמל ולתמרץ כך שהבחירה בנקיטה בדרך זו תהיה כדאית (ראה דברי כב' השופט מלצר ב-ע"פ 1224/14 ו-206/14 שוורצפל נ' מדינת ישראל (7.7.14)).

יודגש כי נאשם 1 חזר על הודאתו גם בפני שירות המבחן ובבית המשפט וחסך זמן שיפוטי יקר.

נאשם 1 שוחרר בתנאים מגבילים למעצר בית בבית דודתו, היה נתון בתנאים אלו של מעצר בית הכולל שעות התאווררות זמן ממושך, לא הפר את התנאים ולקח חלק בקבוצה לעצורי בית בפיקוח שירות המבחן.

אף כי לפי הפסיקה, באיזון בין האינטרס הציבורי ונסיבותיו האישיות של נאשם בעבירות הסמים, מרכז הכובד בעת גזירת הדין הינו האינטרס הציבורי, ואילו השיקולים האינדיבידואליים הם בעלי משקל משני, (ראה ע"פ 11469/05 מדינת ישראל נ' עייש (16.5.06)), אני סבורה כי כלל הנסיבות שפורטו מצדיקות העמדת עונשו של נאשם 1 בתחתית מתחם העונש ההולם, תוך אימוץ המלצת שירות המבחן ואי שליחתו למאסר בפועל.

בעניינו של יונקל, במסגרת ת"פ 68062-09-16 של בית משפט זה, הגיעו הצדדים להסדר טיעון ולפיו עתרו במשותף להשתת עונש של 15 חודשי מאסר, הכולל הפעלת מאסר מותנה למשך 5 חודשים, מאסר על תנאי וקנס בסך 10,000 ₪. ביום 15.11.16 בית המשפט אימץ את הסדר הטיעון, גזר על יונקל 10 חודשי מאסר, הורה על הפעלת המאסר על תנאי בן 5 חודשים במצטבר, סך הכל הושתו על יונקל 15 חודשי מאסר שיחושבו מיום מעצרו, מאסרים על תנאי וקנס כמסכם.

על נאשם 2 הושתו 10 חודשי מאסר בפועל, מאסרים על תנאי וקנס בסך 10,000 ₪.

אציין כי גם יונקל וגם נאשם 2 הינם נאשמים צעירים, בני 18.5-19 בלבד.

אני ערה לגורמי הסיכון המפורטים בתסקיר שירות המבחן, לרבות העובדה ששירות המבחן התרשם כי נאשם 1 אינו ער לחומרת מעשיו ולהשלכות התנהגותו הבעייתית ועשוי להמשיך להיות נתון להשפעת גורמים שליליים. יחד עם זאת, אני סבורה כי אין בכך להכריע את הכף ולגרום לתוצאה לפיה העונש ההולם הינו שליחתו למאסר מאחורי סורג ובריה. נכון להיום, לא גובשו אצל נאשם 1 מאפיינים עברייניים, הוא מבטא רצון לערוך שינוי בהתנהגותו ולהשתלב בטיפול, ויש לקוות כי שילובו של נאשם 1 בטיפול יסייע לו בהתמודדות עם מצבו ויפחית את הסיכון להישנות עבירות.

ככל שנאשם 1 לא ישכיל לשתף פעולה עם שירות המבחן תחת צו מבחן או יבצע עבירות נוספות, הרי שישוּב לבית המשפט, ואז מידת ההתחשבות בו תהיה שונה.

יש מקום להטיל על נאשם 1 מאסרים על תנאי משמעותיים ומרתיעים, וזאת על מנת לצמצם את הסיכון להישנות עבירות. מאותן סיבות, אני סבורה כי יש להטיל על נאשם 1 עונש של פסילת רישיון, עונש שלא הוטל על יתר המעורבים, שכן, בשונה מהם נאשם 1 אינו נשלח לריצוי למאסר בפועל.

בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 ח'), בקביעת סכום הקנס ופריסתו לתשלומים יש להתחשב במצבו הכלכלי הקשה של נאשם 1, בעובדה כי היה נתון במעצר בית ולא יכול היה לעבוד, וכן בכך שהוא נשלח לבצע עבודות שירות. נוכח זאת, מצאתי לנכון לקבוע קנס נמוך וסכום התחייבות גבוה.

סוף דבר

7. לאחר ששקלתי את כל האמור לעיל, אני גוזרת על נאשם 1 את העונשים כדלקמן:

(א) מאסר לתקופה של 6 חודשים, אשר ירוצה בדרך של עבודות שירות, החל מיום 10.9.17 בשווים עמותה לשיקום תעסוקתי, רחוב המסגר 43 נתניה, 5 ימים בשבוע, 8.5 שעות עבודה יומיות. בערבי חג וחול המועד נאשם 1 יועסק במקום העבודה וגם אם לא עבד באותו יום, בין אם מסיבותיו ובין אם בגלל שהמקום סגור, יחויב ביום עבודה מלא.

הובהר לנאשם 1, כי עליו לעמוד בתנאי הפיקוח וביקורות הפתע, וכל הפרה בעבודות השירות או ביצוע עבירות נוספות, יביאו להפסקה מנהלית וריצוי העונש במאסר ממש.

עוד הובהר לנאשם 1 כי כחלק מתנאי עבודות השירות עליו למסור דגימות שתן כפי שיידרש על ידי הממונה על עבודות השירות, שיצביעו על ניקיונו מסמים. אם תתגלה מעורבות פעילה, בין בגילוי סם ובין בניסיון לזיוף דגימת שתן, הדבר יהווה הפרה של תנאי עבודות השירות.

על נאשם 1 להתייצב בתאריך 10.9.17 בשעה 08:00 לצורך קליטה והצבה בפני המפקח על עבודות השירות במפקדת מחוז מרכז, יחידת עבודות השירות בעיר רמלה.

(ב) מאסר על תנאי למשך 6 חודשים, ונאשם 1 לא יישא בעונש זה אלא אם כן יעבור בתוך שלוש שנים מהיום כל עבירה על פקודת הסמים המסוכנים מסוג פשע.

(ג) מאסר על תנאי למשך חודשיים, ונאשם 1 לא יישא בעונש זה אלא אם כן יעבור בתוך שלוש שנים מהיום כל עבירה על פקודת הסמים המסוכנים מסוג עוון.

(ד) קנס כספי בסך 3,000 ₪ או 15 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים החל מיום 1.8.17 וב-1 לכל חודש שלאחריו.

באם תשלום אחד מן התשלומים לא יפרע במועדו או במלואו, יעמוד כל הקנס או יתרתו לפירעון מידי.

לבקשת הנאשם, יקוזז סכום הקנס מהפקדה בתיק ה-מ.ת.16-09-68075, ככל שהופקדה על ידי הנאשם ובאין מניעה חוקית, לרבות עיקולים, והיתרה, ככל שקיימת, תוחזר למפקיד.

(ה) נאשם 1 יחתום על התחייבות כספית בסך של 5,000 ₪ שלא יעבור בתוך 3 שנים מהיום כל עבירה על פקודת הסמים המסוכנים מסוג פשע. לא תחתם ההתחייבות תוך 7 ימים, ייאסר למשך 7 ימים.

(ו) אני פוסלת את נאשם 1 מלקבל ומלהחזיק רישיון נהיגה למשך 5 חודשים, פסילה בפועל. נאשם 1 יפקיד את רישונו במזכירות בית המשפט לאלתר או אישור כי אינו מחזיק ברישיון נהיגה.

(ז) אני פוסלת נאשם 1 מלקבל ומלהחזיק רישיון נהיגה למשך 10 חודשים, פסילה על תנאי, והנאשם 1 לא יישא בעונש זה אלא אם יעבור בתוך שנתיים מתום תקופת הפסילה בפועל כל עבירה על פקודת הסמים המסוכנים.

(ח) נאשם 1 יעמוד בפיקוח של קצין מבחן, כאמור בפקודת המבחן [נוסח חדש] תשכ"ט-1969, לתקופה של 12 חודשים, שתחילתה היום, ויפעל בהתאם לתוכנית הטיפולית, להנחיות ולפיקוח שירות המבחן.

נאשם 1 מוזהר על-ידי בית-המשפט כי אם לא ימלא אחר צו המבחן מכל בחינה שהיא או יעבור עבירה נוספת בתקופת המבחן, בית-המשפט רשאי לגזור את עונשו מחדש, ולהטיל עליו עונש בגין תיק זה, בנוסף לעונש שנגזר עליו.

נאשם 1 יפנה למזכירות בית-המשפט לקבלת שוברים לתשלום הקנס, ולצורך חתימה על ההתחייבות הכספית והפקדת רישיון הנהיגה שלו או אישור לפיו אין לו רישיון נהיגה.

זכות ערעור לבית המשפט מחוזי מרכז - לוד תוך 45 ימים מהיום.

המזכירות תשלח עותק גזר הדין לממונה על עבודות השירות בשב"ס ולשירות המבחן.

ניתן והודע היום כ"ג תמוז תשע"ז, 17/07/2017 במעמד הנוכחים.

שירלי דקל נוה, שופטת

הוקלדעלידיליאתאבזו